

Doç. Dr. Melahat DEMİRBİLEK
Ankara Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü

SHB117 SOSYAL HİZMET OKUR YAZARLIĞI

SOSYAL HİZMETİN DEĞER TEMELİ

- "*Değerler*", *neyi yapmanın ve neyi yapmamanın önemli olduğu, neyin fazla neyin az değerli olduğu konusunda karar verebilmekle ilgilidir. "Etik" ise neyin iyi neyin kötü olduğunu belirlemeye, neyin yapılması ve neyin yapılmaması gerektiğini belirleyen ilkelere* (Yolcuoğlu, 2014, s.20).

- Mesleki etik, sosyal hizmetin temelidir ve meslek kendi temel değerlerini, etik ilkelerini ve etik standartlarını beyan etmek durumundadır. Mesleğin değerlerinde büyük ölçüde değişmezlik vardır ancak bu durum etik sorunların değişmez olduğu anlamına gelmemektedir. Toplumsal, siyasal ve ekonomik değişimlere bağlı olarak bazı değişiklikler kaçınılmaz olarak ortaya çıkmaktadır (Reamer, 1982; akt. Duyan, 2012:98).

- Sosyal hizmet için bilgi ve değer arasındaki etkileşim önemlidir. Biri diğerinin hem gerekçesini oluşturur hem de birbirinin destekleyicisidir (Kut, 1988; akt. Duyan, 2012:98-99).

- Sosyal hizmet uzmanları rollerini bir dizi felsefi değer çerçevesinde yerine getirir. Bu değerler arasında eşitlik, ayrımcılık yapmama, adalet, dayanışma, sosyal sorumluluk, gelişme, barış, şiddete maruz bırakmama örnek olarak verilebilir (Centre for Human Rights, 1992; akt. Duyan;2012:101).

- Sosyal hizmet değerleri; insanın refahı, sosyal adalet ve bireysel onura bağlılık üzerinde odaklanmaktadır (Duyan, 2012:131).

- Sosyal hizmetin değerleri,
- A) İnsan yapısına ilişkin değerler
- B) Birey-toplum etkileşimine ilişkin değerler olarak ele alanlar görölmektedir (Yolcuoğlu, 2014, s.21).

■ Sosyal hizmetin temel değerleri (NASW,1999;
akt.Duyan, 2012:105);

- 1) Hizmet,
- 2) Sosyal adalet,
- 3) Bireyin onuru ve değeri,
- 4) İnsan ilişkilerinin önemi,
- 5) Bütünlük ve yetkinlik

Bu değerlere dayalı etik ilkelere aşağıda yer verilmiştir.

- 1) Değer:** Hizmet
Etik İlke: Sosyal hizmet uzmanlarının (SHU) birincil amacı muhtaç insanlara yardım etmek ve sosyal sorunlarla uğraşmaktır.
- 2) Değer:** Sosyal Adalet
Etik İlke: SHU'ları sosyal adaletsizlikle mücadele eder.
- 3) Değer:** Bireyin onuru ve değeri
Etik İlke: SHU'ları bireyin onuru ve değerine saygı gösterir.

- 4) **Değer:** İnsan ilişkilerinin önemi.
Etik İlke: SHU'ları insan ilişkilerinin öneminin farkındadır.
- 5) **Değer:** Dürüstlük ve güvenilirlik
Etik İlke: SHU'ları güvenilir davranış sergilemelidir.
- 6) **Değer:** Yetkinlik
Etik İlke: SHU'ları yetkin olduğu alanlarda uygulama yapmalı, meslek uzmanlığını geliştirmek ve güçlendirmek için çalışmalıdır.

ETİK İKİLEM

- Sosyal hizmet alanında etik ikilemler yaşanabilmektedir. Etik ikilem iki ya da daha fazla etik ilkenin çatıştığı durumlarda karar verilmesi zorunlu bir durumla karşı karşıya kalmadır.
- SHU'ları müracaatçılara, işverenlere, meslektaşlara, mesleğe ve topluma karşı sorumluluklarını yerine getirirken çeşitli etik ikilemle ya da açmazla karşı karşıya kalmaktadırlar (Duyan, 2012:114-117).

KAYNAKLAR

- Duyan, V. (2012). Sosyal Hizmet: Temelleri, Yaklaşımları, Müdahale Yöntemleri, Sosyal Hizmet Uzmanları derneği yayın No: 20, Ankara.
- Yolcuoğlu, İ.G. (2014). Bireylerle, Ailelerle, Gruplarla ve Toplumla Sosyal Hizmet. İstanbul: Nar yayınevi.